

# Inovovaný školský vzdelávací program

## ISCED 1

Motivačný názov

„ŠKOLA PRE ŽIVOT“

## **1. Úvodné identifikačné údaje**

Predkladateľ programu: Základná škola, Školská 1, Vinodol  
Adresa : Školská 1, Vinodol, 951 06  
IČO: 37865285  
Riaditeľ školy: Mgr. Janka Poláková  
Kontakt: 037/6598144,

Zriaďovateľ Obec Vinodol  
Adresa: Obecná 473/29, Vinodol, 951 06  
Kontakty: 037/6598133

Vzdelávací program: „Škola pre život“  
Kód odboru: ISCED 1  
Druh školy: štátna  
Názov odboru: primárne vzdelávanie  
Stupeň vzdelania: primárne vzdelávanie  
Dĺžka štúdia štyri roky  
Vyučovací jazyk slovenský  
Študijná forma denná  
Druh školy štátna, plnoorganizovaná  
Platnosť dokumentu: od 01.09.2015  
Vypracovala: Mgr. Janka Poláková

Mgr. Janka Poláková  
podpis riaditeľky:

Základná škola, Školská 1, Vinodol

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	e - mail	iné
Mgr. Janka Poláková	riaditeľka	037/ 6598144	zs.vinodol@gmail.com	
Mgr. Andrea Čerňanová	zástupkyňa riaditeľky	037/ 6598144	zs.vinodol@gmail.com	
PaedDr. Terézia Barátová	výchovná poradkyňa	037/ 6598144	zs.vinodol@gmail.com	
Iveta Šišmišová	vychovávateľka	037/ 6598144	zs.vinodol@gmail.com	
Zuzana Barátová	vedúca ZŠS	037/ 6598154		

Zriaďovateľ: Obec Vinodol  
 Obecná 473/29  
 951 06 Vinodol  
 Tel.: 037/ 6598133

Peter Straňák  
 starosta obce

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu

Platnosť / revidovanie ŠkVP	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Revidovanie	01.09.2014	Úprava ŠkVP Aktualizácia údajov o škole
Revidovanie	01.09.2015	Inovácia ŠKVP v 1 a 5. ročníku
Revidovanie	30.08.2016	Inovácia ŠKVP v 2 a 6. ročníku
Revidovanie	22.06.2017	Inovácia ŠKVP v 3 a 7. ročníku
Revidovanie	01.09.2018	Inovácia ŠKVP v 4 a 8. ročníku
Revidovanie	01.09.2019	Inovácia ŠKVP v 9. ročníku
Revidovanie	01.09.2020	Doplnenie ŠkVP - Aktualizácia údajov o škole
Revidovanie	01.09.2021	Doplnenie ŠkVP - Aktualizácia údajov o škole
Revidovanie	01.09.2022	Doplnenie ŠkVP - Aktualizácia údajov o škole
Revidovanie	01.09.2022	Konsolidácia ŠKVP

## 1. Charakteristika školy, ciele

Základná škola je plno organizovaná škola s právnou subjektivitou, ktorá od roku 2002 prešla pod správu obce Vinodol. Škola bola dobudovaná a daná do prevádzky v roku 1971. Navštevujú ju žiaci 1. – 9. ročníka. Nachádza sa priamo v obci Vinodol. Zriaďovateľom je Obec Vinodol. Kapacita školy je 300 žiakov. Školu v súčasnosti navštevuje 164 žiakov. Školský areál tvorí budova školy, telocvičňa, školská jedáleň, oddychová zóna. V blízkosti sa nachádza multifunkčné ihrisko, futbalové ihriská.

### 1.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú vzdelávaním naplniť. Na 1. stupni sa vyvážené venuje pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov. Uvedené hľadisko sa premieta do všeobecných cieľov vzdelávania:

- vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií;
- poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie;
- rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov;
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

Hlavným cieľom, ktorý si naša škola kladie je úloha vychovať všeobecne vzdelaných ľudí s veľmi dobrou znalosťou anglického jazyka a čiastočnou znalosťou druhého cudzieho jazyka – nemeckého jazyka, ako i znalosťami a zručnosťami v oblasti informačno-komunikačných technológií.

Snahou pedagogického zboru je reagovať na potreby regiónu (spoločnosti), čo sa odzrkadľuje aj zavádzaním inovatívnych metód, foriem práce na výchovno-vzdelávacom procese. Kladnou

stránkou školy je, že ide o školu tzv. rodinného typu s nižším počtom žiakov, čo vytvára lepšie podmienky na uplatnenie individuálneho prístupu k žiakom priamo vo vyučovacom procese. Učiteľ má väčšiu možnosť spoznať žiakov, ich schopnosti i rodinné zázemie, a tak účinnejšie na žiakov pôsobiť. Okrem komplexnej starostlivosti sa snažíme dosiahnuť zlepšenie:

- výchovno-vzdelávacích výsledkov v oblasti rozumovej výchovy,
- gramotnosti žiakov v IKT,
- formovať a rozvíjať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a pozitívnu hodnotovú orientáciu – vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov.

V spolupráci s rodičmi zo žiakov vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí vyzbrojených potrebnými informáciami, vedomosťami a zručnosťami, ktoré vedú správne použiť a navonok prezentovať so zreteľom na vek a svoje schopnosti.

U pedagogických zamestnancov podporiť ich:

- pozitívnu motiváciu k pedagogickej činnosti (predchádzanie vyhoreniu),
- v záujme o ich profesijný a odborný rast,
- záujem o rozvíjanie nadania, talentu, záujmov každého žiaka,
- v skvalitňovaní spolupráce s rodičmi, verejnosťou a inými školami,
- v zavádzaní nových foriem a metód práce do výchovno-vzdelávacieho procesu,
- snahu celoživotného vzdelávania.

## **1.2 Priestorové a technické podmienky školy**

Základná škola vo Vinodole má 1 budovu – 14- triednu, ktorá slúži na výchovno-vzdelávací proces. Školu navštevuje 164 žiakov. Budova je trojpodlažná. Na všetkých podlažiach sa nachádzajú triedy, kabinety a špeciálne učebne.

Prvý stupeň základnej školy využíva 6 učební na klasické vyučovanie, dve odborné učebne na vyučovanie IKT vybavené s počítačmi a interaktívnou tabuľou a školskú knižnicu s multifunkčným vybavením.

Činnosť školského klubu detí je organizovaná v kmeňových triedach.

Samostatnú budovu tvorí jedna telocvičňa so šatňami, sprchami, kabinetom, 2 WC.

V ďalšej budove sa nachádzajú priestory školskej kuchyne a jedálne, sociálne zariadenia, a učebňa techniky. Celá škola je pokrytá internetovým signálom.

V každej kmeňovej učebni je možné využívať notebook, pevne zabudovaný projektor s plátnom.

Všetci žiaci školy používajú skrinky na uschovanie svojich osobných vecí počas vyučovania i mimo neho, ktoré sú umiestnené na prízemí budovy.

Vybavenie kabinetov a tried učebnými pomôckami a nábytkom sa každoročne modernizuje podľa finančných možností školy.

Školská agenda je elektronicky spracovávaná prostredníctvom školského informačného systému EduPage. Škola využíva plnú verziu ŠIS aSc agenda. Pre lepšiu informovanosť, rodičov o dianí v škole o známkach ich detí máme spustenú webovú stránku [zsvinodol.edupage.org](http://zsvinodol.edupage.org) a portál [bezrkiedy.sk](http://bezrkiedy.sk), kde sa majú rodičia možnosť dozvedieť dôležité informácie. Stránka je pravidelne aktualizovaná a vytvára kontaktný most medzi školou a okolím.

Naším práním je, aby škola bola úspešná, aby žiaci, rodičia a zamestnanci boli spokojní a aby v škole panovala príjemná pracovná atmosféra.

## **2. Stupeň vzdelania**

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy. Žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou („Žiak získal primárne vzdelanie.“), ktoré sa vydáva vo 4.ročníku základnej školy. Absolvent primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho stredného vzdelávania bez prijímacieho konania.

## **3. Profil absolventa**

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa;
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku;

- rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať;
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- rozpozna v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti.

## **4.Vzdelávacie oblasti a prierezové témy**

### **4.1.Vzdelávacie oblasti**

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.



Tab.1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety pre ŠVP pre 1. stupeň základnej školy

Vzdelávacia oblasť	Vyučovacie predmety
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA JAZYK NÁRODNOSTNEJ MENŠINY A LITERATÚRA maďarský, nemecký, rómsky, ukrajinský, ruský, rusínsky, cudzí jazyk úroveň A1- anglický,nemecký,ruský,francúzsky,španielsky,taliansky
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA VLASTIVEDA pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským a doplnok pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO: Cirkev bratská, Evanjelická cirkev a. v., Katolícka cirkev, Pravoslávna cirkev, Reformovaná kresťanská cirkev
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským a doplnok pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

#### 4.1.1 Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety zahrnuté do troch skupín, a to vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a cudzí jazyk.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si

jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením. Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

#### **4.1.2 Matematika a práca s informáciami**

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámia s možnosťami kreslenia, tréovania počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

#### **4.1.3 Človek a príroda**

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom výučby umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom prírodovedy, ale aj prvouky prostredníctvom jej prírodovednej časti.

#### **4.1.4 Človek a spoločnosť**

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen vlastivedy, ale aj prvouky (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

#### **4.1.5 Človek a hodnoty**

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa v primárnom vzdelávaní realizuje v povinne voliteľných vyučovacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova/náboženstvo. Predmet etická výchova sa zameriava na výchovu k prosociálnosti. Zvlášť dôležité na tomto stupni vzdelávania je venovať potrebný čas rozvíjaniu sebaúcty žiakov a úcty k iným, rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov a na zvyšovanie ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým, či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo, je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a spoločnosti.

#### **4.1.6 Človek a svet práce**

V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce.

Do vzdelávacej oblastí patrí vyučovací predmet pracovné vyučovanie, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

#### **4.1.7 Umenie a kultúra**

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a

dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie. 10 V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu. Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

#### **4.1.8 Zdravie a pohyb**

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využitelných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu.

Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

## 4.2 Prierezové témy

Rýchlo sa meniaci realita súčasnej globalizovanej spoločnosti, s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami. V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke a Ochrana života a zdravia.**

### 4.2.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakovi rozmyšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;

- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

#### 4.2.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 1. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

#### 4.2.3 Environmentálna výchova

**Environmentálna výchova** sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznať hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznať hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

#### 4.2.4 Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom **Mediálnej výchovy** je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

#### 4.2.5 Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr.



Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Pri realizácii **Multikultúrnej výchovy** sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

#### **4.2.6 Regionálna výchova a ľudová kultúra**

Prierezová téma **Regionálna výchova a ľudová kultúra** úzko súvisí s prierezovou témou **Multikultúrna výchova**, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesuálnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

#### **4.2.7 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke**

Zámerom **Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke** je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa

uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

#### 4.2.8 Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy **Ochrana života a zdravia** je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Finančná gramotnosť: spôsob realizácie a priebeh jednotlivých tém je rozpracovaný v pláne finančnej gramotnosti.

## 5. Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania.

Na ich základe škola vo svojom školskom vzdelávacom programe vypracuje učebné osnovy, ktoré vymedzujú výchovno-vzdelávacie ciele, obsah a rozsah vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov podľa učebného plánu školy.

Rozdelenie štandardov do ročníkov v štátnom vzdelávacom programe má charakter odporúčania, škola ich do ročníkov rozdelí tak, aby ich rozsah odpovedal časovej dotácii podľa učebného plánu školy.

Škola pri tvorbe učebných osnov dodržiava zásadu vekuprimeranosti a zásadu logickej nadväznosti obsahu vzdelávania. Učebnými osnovami povinného vyučovacieho predmetu, ktorého časová dotácia sa v učebnom pláne nezvyšuje alebo sa zvyšuje bez rozšírenia obsahu, môžu byť vzdelávacie štandardy.

Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, ktorých súčasťou sú vedomosti, spôsobilosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah. Vzdelávacie štandardy je nevyhnutné chápať ako základné východisko k mnohostranne chápanej výučbe, preto výučbu nemožno redukovať len na ich mechanické plnenie. Predstavujú dôležitý podklad na realizáciu osobného plánovania, tvorby špecifickej stratégie a taktiky na výučbu jednotlivých predmetov, pričom je nevyhnutná kognitívna pestrosť a vytváranie panorámy myšlienkových možností žiakov. Z hľadiska vymedzeného učebného obsahu je kľúčovým prvkom uvedenie si pojmov, vzťahov medzi nimi. Následne je žiaduce tieto pojmy a vzťahy medzi nimi spolu s funkčnými faktami názorne zobrazovať do pamäťových myšlienkových máp, ktoré sa potom stávajú základným prostriedkom efektívnejšieho upevňovania a systematizácie nadobudnutých kompetencií žiakov.

Stanovené štandardy si učitelia môžu viac špecifikovať s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti svojich žiakov. Vzdelávacie štandardy treba chápať v tom zmysle, že žiak nemá byť pasívnym aktérom výučby a konzumentom hotových poznatkov, ktoré si má len zapamätať a následne zreprodukovať, ale aj vytvárať ich v aktívnej činnosti.

## 5.1 Kľúčové kompetencie

Základné požiadavky:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať,
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa,
- pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých,
- dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má vzťah ku kultúrnemu dedičstvu, kultúrnym tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote,
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

## 5.2 Vzdelávacie stratégie

Didaktikou nášho vzdelávacieho programu sa prelínajú ďalšie zásady:

- vyučovanie prispôbujeme individualite žiakov – chceme, aby naša škola mala individuálny prístup ku každému žiakovi,
- vyučovanie je založené na samostatnej práci žiakov, učiteľ je pre žiakov poradcom a oporou, pomáha im prekonávať prekážky,
- vyučovanie má charakter nielen vzdelávacie, ale aj výchovný,
- vychádzame zo záujmu žiakov, motivujeme ich k aktívnej práci a čo najlepšej príprave do života,

- snažíme sa uchovávať tie hodnoty, ktoré pochádzajú zo slovenskej histórie, sú overené skúsenosťami mnohým vynikajúcich pedagógov, chceme mať školu založenú na radostnej práci žiakov, hybnou silou bude vzbudzovanie záujmu žiaka o učenie.

Našu školu orientujeme na všestranný rozvoj žiaka, rozvoj jeho zdedených aj získaných dispozícií. Sledujeme, aby žiaci v škole neboli preťažení.

#### Projektové vyučovanie

Škola bude pracovať na projektovom vyučovaní. Tieto aktivity budú prebiehať v jednotlivých predmetoch alebo v celoškolských projektových dňoch. Cieľom takéhoto vyučovania je zhromažďovanie informácií, ich triedenie, prepojenie poznatkov z iných predmetov a vytváranie myslenia v súvislostiach.

#### **Školské projekty - projekty s dlhodobou tradíciou**

- vianočná pošta – oživenie starých tradícií, výroby vianočných pohľadníc, medovníkov a vianočných ozdôb, oživenie posielania písaných pozdravov formou školskej vianočnej pošty,
- karneval – fašiangová slávnosť,
- Zdravá škola – škola podporujúca zdravie
- Týždeň zdravej výživy
- Na bicykli bezpečne
- Čítajme si ...
- Enviromentálne projekty
- Deň Zeme
- Deň knižníc
- Deň mlieka
- Deň vody
- Fyzika hrou
- Deň životného prostredia
- Deň športu
- Bezpečne a zdravo
- Športom proti drogám
- Sme prváci...
- Skrášľujme si okolie

### Problémové a kooperatívne vyučovanie

Problémový spôsob vyučovania vedie žiakov k premýšľaniu nad problémom a k navrhovaniu rôznych riešení. Cieľom takéhoto vyučovania je pohľad na problém ako na výzvu.

Kooperatívne vyučovanie umožňuje žiakom čerpať zo zdrojov skupiny ako celku a uvedomiť si, že hodnota skupiny je väčšia ako súčet jednotlivcov. Schopnosť kolektívnej práce patrí medzi kľúčové schopnosti žiaka a je úspešným predpokladom pre jeho úspešné zapojenie sa do tímovej práce v budúcom povolání. Túto schopnosť je potrebné budovať postupne a systematicky a vo všetkých predmetoch.

Spôsoby utvárania a rozvíjania základných schopností pre spoluprácu:

- zodpovedná práca jednotlivca, vytváranie základných školských návykov, spolupráca vo dvojici s dôrazom na partnerskú komunikáciu a schopnosť počúvať druhého. pokiaľ sa žiaci nevedia dohodnúť, vedú osloviť učiteľa – sebareflexia dvojíc.
- spolupráca žiakov v 4 – 6 členných skupinách s rozdelením úloh vedúceho, zapisovateľa, vyhľadávača informácií a pod. – sebareflexia skupiny.

### Čítaním a písaním ku kritickému mysleniu

Týmto spôsobom sa žiaci učia pracovať s informáciami získavať ich z rôznych zdrojov, porovnávať medzi sebou, tvoriť myšlienkové mapy, interpretovať ich, kriticky posudzovať ich objektívnosť a pod.

Cieľom takéhoto vyučovania je viesť žiaka k efektívnej orientácii v množstve informácií, s ktorými sa každodenne stretávajú a pripraviť ich na možné riziká zo skreslených a manipulatívnych informácií.

Tieto vzdelávacie stratégie sme zvolili hlavne pre ich vysokú schopnosť motivovať žiakov k celoživotnému učeníu sa.

## **5.3 Pedagogické stratégie**

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Škola využíva ako organizačnú formu 45minútovú vyučovaciu jednotku.

Pedagogické stratégie chápeme ako smerovanie pedagogických pracovníkov k napĺňaniu spoločných cieľov uvedených v zameraní školy. Rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov vychádza z cieľov definovaných v inovovanom Štátnom vzdelávacom programe a stávajú sa filozofiou našej školy, preto musia byť súčasťou plánovania vyučovacej hodiny. Získávajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebavzdelávania.

**Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie k celoživotnému učeniu sa:**

- na praktických príkladoch blízkych žiakovi vysvetľujeme zmysel a cieľ učenia, posilňujeme pozitívny vzťah k učeniu,
- vo vyučovaní sa zameriavame na aktívne kompetencie, učivo používame len ako prostriedok k ich získaniu,
- do vyučovania zaraďujeme problémové vyučovanie a experiment,
- uplatňujeme individuálny prístup,
- snažíme sa vytvárať také situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia,
- využívame sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- žiakom zadávame samostatné práce, ktoré si vyžadujú aplikáciu teoretických poznatkov,
- od žiakov žiadame prezentáciu výsledkov domácich úloh,
- od žiakov vyžadujeme vhodné rozvinutie vlastnej práce, učíme ich plánovať, organizovať a vyhodnocovať svoju činnosť,
- umožňujeme žiakom realizovať vlastné nápady,
- žiakom umožňujeme pozorovať, experimentovať, porovnávať výsledky a vyvodzovať závery,
- učíme práci s chybou,
- učíme k trpezlivosti a povzbudzujeme,
- využívame pozitívne hodnotenie.

**Stratégia smerujúca k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií:**

- zameriavame na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom a cudzom jazyku,
- kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie,
- podporujeme kritiku a sebakritiku,
- učíme žiakov počúvať druhých,
- poukazujeme na význam neverbálnej komunikácie,
- vytvárame priestor pre možnosť samostatnej ústnej aj písomnej prezentácie – samostatná práca, projekty, referáty, riadené diskusie,
- vo vyučovaní uplatňujeme brainstorming, simuláciu, hranie rolí,
- dôraz kladieme na zážitkové vyučovanie,
- vyžadujeme od žiakov uplatňovanie schopností komunikácie pri spoločenských akciách školy.

**Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie uplatňovať základy matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky:**

- pri riešení problémov pomocou algoritmu zaradíme do vyučovania modelové príklady,
- učíme žiaka pozitívnemu postoju v matematike, ktorý je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť,
- vedieme žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku, správne využívať argumentáciu,
- praktickými cvičeniami naučíme žiakov používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a prístrojmi a údajmi,
- podporujeme zvedavosť, záujem o etické a celosvetové otázky.

**Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií:**

- vyžadujeme od žiakov využívanie informačných technológií pre získavanie informácií a pre tvorbu výstupov,
- ako výstup z niektorých tém vyučovania budeme požadovať od žiakov rôznou formou spracované záverečné práce – power point, písomne, graficky, pomocou obrazového vyjadrenia a pod. a ich prezentáciu, obhajobu a počúvanie druhých,
- formujeme u žiakov kritický prístup pri využívaní informačných technológií, najmä ich schopnosť posudzovať relevantnosť zdrojov a rozlišovať medzi skutočnosťou a virtuálnym svetom,
- žiakom zadávame úlohy, ktorými rozvíjame kreatívny prístup pri práci s IKT,
- poukazujeme na význam IKT v osobnom i pracovnom živote.

**Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy**

- umožňujeme žiakom vytvárať hypotézy, pozorovať rôzne javy, hľadať ich vysvetlenie, uskutočňovať pokusy, overiť výsledok riešenia a zväžiť jeho uplatnenie v praxi,
- vytvárame pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie,
- žiakom ponúkame úlohy, ktoré vyžadujú prepojenie znalostí viacerých vyučovacích predmetov aj využitie praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti a teda aj viacero prístupov k riešeniu,
- žiakom nebránime pri voľbe poradia vypracovania úloh,



- priebežne monitorujeme, ako žiaci prakticky zvládajú riešenie problémov.

#### **Stratégie smerujúce k rozvoju občianskych kompetencií**

- vyžadujeme od žiakov spolupodieľanie sa na vytváraní pravidiel vlastnej triedy,
- vyžadujeme od žiakov hodnotenie vlastného správania a správania sa spolužiakov, hľadanie spoločného riešenia pri nedodržiavaní pravidiel triedy, či školského poriadku,
- vyžadujeme od žiakov prijatie zodpovednosti za nedodržiavanie týchto pravidiel,
- netolerujeme sociálne patologické prejavy správania – šikanovanie, drogy, kriminalita, prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu,
- netolerujeme agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania sa žiakov, zamestnancov školy a rodičov,
- využívame pomoc a skúsenosti odborníkov CPPP a P, Polície, výchovného poradcu,
- žiakom je poskytnutá možnosť vyjadriť vlastné pocity,
- primerane ich upozorňujeme na fyzické a psychické násilie, s ktorým sa stretávajú,
- vo vyučovaní používame metódu hraných rolí pre priblíženie rôznych životných situácií a ich riešení, využívame pritom zážitkové učenie a príklady z bežného života,
- na konkrétnych príkladoch demonštrujeme pozitívne a negatívne prejavy správania sa,
- organizujeme vystúpenia pre verejnosť,
- ako protipól nežiaducim sociálno-patologickým javom ponúkame žiakom pestrú paletu záujmových útvarov.

#### **Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych a personálnych kompetencií**

- minimalizujeme používanie metódy frontálneho vyučovania, podporujeme skupinové formy a kooperatívne vyučovanie,
- učíme žiakov pracovať v tímoch, vnímať ich vzájomné odlišnosti ako podmienku efektívnej spolupráce,
- rozvíjame schopnosť žiakov zastávať v tíme rôzne roly,
- učíme žiakov kriticky hodnotiť prácu svojho tímu,
- podporujeme vzájomnú pomoc žiakov,

- podporujeme individuálne začlenenie žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami do triednych kolektívov,
- monitorujeme sociálne vzťahy v triede,
- učíme žiakov odmietat' všetko, čo narušuje dobré vzťahy medzi žiakmi a medzi žiakmi a učiteľmi.

#### **Stratégie smerujúce k rozvoju pracovných kompetencií**

- pestrou ponukou záujmových útvarov podnecujeme u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času, čím zároveň podporujeme rozvoj kompetencie rozhodovania sa a zodpovednosti za organizovanie svojho voľného času, rôznymi formami zoznamujeme žiakov s profesiami a tým cielene ujasňujeme predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a voľbe ich ďalšieho štúdia,
- zapájame žiakov do tvorby projektov,
- vyžadujeme od žiakov zhodnotenie vlastnej práce a práce spolužiakov, podávanie návrhov na zlepšenie vlastnej či spolužiakovej práce,
- využívame hranie rolí, diskusiu, skupinovú prácu, pokusy a experimenty,
- kvalitne odvedenú prácu vždy pochválime, dôsledne vedieme žiakov k dodržiavaniu stanovených pravidiel, ochrane zdravia a k plneniu si povinností.

#### **Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti**

- podporujeme kreativitu žiakov, rozvíjame jeho schopnosť zmeniť myšlienky na skutky,
- učíme žiakov plánovať a organizovať si svoju prácu,
- starších žiakov poverujeme vedením, starostlivosťou nad mladšími spolužiakmi,
- oceňujeme kreativitu a iniciatívnosť žiakov,
- formujeme v žiakovi schopnosť postaviť sa za správnu vec, zastať sa slabších spolužiakov,
- prácou v tímoch podporujeme schopnosť žiakov viesť a organizovať kolektív, určovať silné a slabé stránky jednotlivých členov tímu, metódou analýzy spoločnej práce preberať osobnú zodpovednosť za výsledky spoločného diela,
- činnosťou žiackeho a triedneho parlamentu podporujeme iniciatívnosť a kreativitu pri organizovaní akcií školského a triedneho charakteru,
- pri získavaní informácií vedieme žiakov k účelnému využívaniu času a narábaniu so zdrojmi.

### **Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií**

- podporujeme účasť žiakov v súťažiach umeleckého zamerania,
- účasťou na výstavách, divadelných predstaveniach a koncertoch formujeme v žiakoch umelecké hodnoty, schopnosť vnímania národnej kultúry a vnímať rozdiely kultúry iných národov,
- vlastnou tvorivosťou učíme žiakov vyjadrovať svoje pocity a myšlienky,
- podporujeme rozvoj umeleckej kreativity žiakov,
- prostredníctvom akadémií, kultúrnych vystúpení, prezentujeme umeleckú tvorivosť našich žiakov,
- exkurziami na pamätné miesta a vlastným skúmaním historických koreňov rodiny, školy, mesta rozširujeme vedomosti žiakov o národnom dedičstve a budujeme hrdosť voči národným dejinám.

Využívame:

- pamäťové učenie – získanie určitého množstva vedomostí,
- skupinové vyučovanie – vzájomná pomoc,
- projektové vyučovanie – nutnosť spolupráce,
- seminárne práce – vyhľadávanie informácií a ich spracovanie,
- laboratórne práce – pokusy a experimenty,
- exkurzie – overenie získaných vedomostí v praxi,
- športové súťaže – morálno-vôľové vlastnosti,
- predmetové súťaže – overenie si vedomostí,
- besedy – získavanie nových poznatkov.

Orientujeme sa na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slabo prospievajúcich, pre zvýšenie vnútornej motivácie. Podporujeme sebahodnotenie žiakov. Všímame si talent žiakov a snažíme sa ho rozvíjať. Nadaní žiaci sa zapájajú do predmetových olympiád, športových, literárnych, recitačných a speváckych súťaží. Všímame si žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, snažíme sa u nich hľadať a podporovať ich individuálne schopnosti, v prípade potreby im zabezpečujeme odbornú starostlivosť.

## **6. Rámcový učebný plán**

Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) stanovuje časové dotácie vyučovacích predmetov v ŠVP podľa ročníkov.

1. Učebný plán 2022/2023 – ISCED 1

vzdelávacia oblasť	vyučovací predmet	1.	2.	3.	4.	Minimálny počet	Pridané	Spolu v ŠKVP
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9+1	8+1	7+1	7+1	31	4	35
	Anglický jazyk	0	0	3+0	3+0	6	0	6
						37	4	41
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4+1	4+1	4+0	4+0	16	2	18
	Informatika	0	0	1+0	1+0	2	0	2
						18	2	20
Človek a príroda	Prvouka	1+0	2+0	0	0	3	0	3
	Prírodoveda	0	0	1+1	2+0	3	1	4
						6	1	7
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	0	0	1+0	2+0	3	0	3
						3	0	3
Človek a hodnoty	Etická výchova / Náboženská výchova	1+0	1+0	1+0	1+0	4	0	4
						4	0	4
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	0	0	1+0	1+0	2	0	2
						2	0	2
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1+0	1+0	1+0	1+0	4	0	4
	Výtvarná výchova	2+0	2+0	1+0	1+0	6	0	6
						10	0	10
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2+0	2+1	2+0	2+0	8	1	9
<b>Povinné hodiny spolu</b>		20	20	23	25	88		96
<b>Voliteľné (disponibilné) hodiny</b>		2	3	2	1	8	8	
<b>Spolu</b>		22	23	25	26	96		96

V školskom roku 2015/2016 sme v rámci disponibilných hodín posilnili pridaním jednej vyučovacej hodiny SJL a MAT v 1. ročníku:

**SJL** – celkovo 10 hodín týždenne

**MAT** – celkovo 5 hodín týždenne

V školskom roku 2016/2017 sme v rámci disponibilných hodín posilnili pridaním jednej vyučovacej hodiny SJL, MAT a TSV v 2. ročníku:

**SJL** – celkovo 8 hodín týždenne

**MAT** – celkovo 5 hodín týždenne

**TSV** – celkovo 3 hodiny týždenne

V školskom roku 2017/2018 sme v rámci disponibilných hodín posilnili pridaním jednej vyučovacej hodiny SJL a PRI v 3. ročníku:

**SJL** – celkovo 8 hodín týždenne

**PRI** – celkovo 2 hodiny týždenne

V školskom roku 2018/2019 sme v rámci disponibilných hodín posilnili pridaním jednej vyučovacej hodiny SJL v 4. ročníku:

**SJL** – celkovo 8 hodín týždenne

Navrhnuté rozdelenie voliteľných disponibilných hodín bolo aj pre školský rok 2022/2023 pedagogickou radou schválené.

Poznámky:

V školskom roku 2022/2023:

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce. Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa rozdelenie žiakov odporúča pri tých témach, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov.
2. V ročníkoch 1.- 9. sa predmet etická výchova vyučuje v jednej skupine. Žiaci sú na hodinách náboženskej výchovy v jednej skupine v každej triede. Predmet náboženská výchova sa vyučuje v každom ročníku 1 hodina.

Ak má škola vhodné podmienky na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, využije voliteľné (disponibilné hodiny) v primárnom vzdelávaní na posilnenie uvedeného predmetu. Žiaci sú na hodine telesnej výchovy v jednej skupine pričom najvyšší počet žiakov v skupine je 20.

Žiaci sú na hodine informatiky rozdelení do skupín v 4. ročníku.

Žiaci sú na hodinách anglického jazyka v jednej skupine v každom ročníku.

3. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny je možné využiť na:

- a. vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu;
- b. vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe;
- c. vyučovacie predmety, ktorých obsah je doplnením vyučovacieho predmetu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí nemôžu napredovať v rámci bežných vyučovacích hodín a ktorí postupujú podľa individuálnych vzdelávacích programov;
- d. špecifické vyučovacie predmety pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

4. Ak má škola vhodné podmienky na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, využije voliteľné (disponibilné hodiny) v primárnom vzdelávaní na posilnenie uvedeného predmetu. Telesná a športová výchova je posilnená v druhom ročníku.

5. V primárnom vzdelávaní je prvý cudzí jazyk anglický a žiaci sa ho učia od tretieho ročníka. Škola je povinná z rámca voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne; a ak si žiak nevybral anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk, musí si ho v 7. – 9. ročníku vybrať ako druhý cudzí jazyk, a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne, ktoré mu je škola povinná z rámca voliteľných hodín zabezpečiť. Druhý cudzí jazyk v našej škole je nemecký jazyk, ktorý sa žiaci učia od 7. ročníka.

6. Rozdelenie hodinových dotácií do ročníkov je v kompetencii školy. Rozdelenie uvedené v tabuľke rámcového učebného plánu je iba odporúčaním. Celkový počet vyučovacích hodín jednotlivých vyučovacích predmetov za stupeň vzdelávania musí zostať zachovaný.

Rozdelenie vzdelávacích štandardov v učebných osnovách školského vzdelávacieho

programu zodpovedá rozdeleniu hodín učebnom pláne školy. Škola pri tvorbe učebného plánu dodržiava zásadu veku primeranosti.

7. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.

8. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe stanoviť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 108 hodín na 1. stupni a na 161 hodín na 2. stupni. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.

9. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie.

10. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania<sup>11</sup>, pričom musí byť zachovaná minimálna celková časová dotácia, ktorá je pri časovej dotácii jedna hodina týždenne 33 hodín ročne.

## **7. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania**

Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka sa realizuje s cieľom zabezpečiť rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj jeho schopností a osobností a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a jeho primerané začlenenie do spoločnosti.

**Na podporu výchovy a vzdelávania** žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami škola zabezpečí najmä:

- a) včasnú pedagogickú diagnostiku a v nadväznosti na jej závery v spolupráci s príslušným zariadením poradenstva a prevencie odbornú diagnostiku (špeciálnopedagogickú, liečebno-pedagogickú, sociálno-pedagogickú, logopedickú, psychologickú, medicínsku) diagnostiku, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ak je potrebné), individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacích cieľov a obsahu, uplatňovanie rozličných foriem hodnotenia, aplikáciu špecifických a alternatívnych foriem komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie, spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka;
- b) materiálne vybavenie, ktoré zahŕňa špeciálne edukačné publikácie, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, digitálne technológie, úpravu prostredia, prípadne špeciálne miestnosti a učebne;

- c) odborný prístup pedagogických a odborných zamestnancov, školského podporného tímu a zariadení poradenstva a prevencie, podporu pedagogického asistenta;
- d) akceptujúce školské prostredie a programy v triedach a školách, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením;
- e) odbornú prípravu pedagogických a odborných zamestnancov;
- f) finančné zdroje na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Naša škola dokáže vytvoriť tieto podmienky pre vzdelávanie žiakov so ŠVVP:

- poradenstvo odborných zamestnancov Centra pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“) v Nitre pre žiaka a rodičov, ako aj iných zariadení akreditovaných MŠVVaŠ SR,
- materiálne zabezpečenie – osobitné učebné pomôcky, kompenzačné pomôcky (PC, diktafón, kalkulačka, tabuľka, názorné špeciálne pomôcky, slovníky). Škola nemá bezbariérový prístup do budov ani v interiéri.
- individuálny výchovno – vzdelávací program pre určený predmet / predmety – vypracováva ho príslušný predmetový pedagóg v spolupráci s výchovným poradcom, triednym učiteľom a odborným zamestnancom poradenského zariadenia, minimálne raz za polroka je zhodnotený pedagógmi na pedagogickej rade. O výsledkoch vo vzdelávaní žiaka je rodič informovaný minimálne 1 x ročne.
- individuálny prístup k žiakovi vo výchovno – vzdelávacom procese:
  - úprava prostredia triedy – špecifické umiestnenie jeho lavice v triede, resp. ostatných lavíc a pod.
  - poskytnutie dlhšieho času žiakovi na splnenie úlohy
  - preferovanie ústneho alebo písomného skúšania so špecifickými postupmi ( upravené testy – jednoduché, stručné a jasné otázky),
  - veľké písmo,
  - vhodný alebo nevhodný výber z možností A B, C,
  - slovný výklad zadania kvôli porozumeniu a pod.,
  - ústne skúšanie so špecifickými formami – otázka – odpoveď, len v lavici a pod.,
  - vykonávanie opráv písomných prác spoločne so žiakom,



- taktný, tolerantný prístup k osobe žiaka,
- umožnenie používania kompenzačných pomôcok na vyučovaní.

Konkrétne vzdelávacie ciele ( krátkodobé, dlhodobé):

Cieľom vzdelávania je, aby žiak so ŠVVP zvládol daný postupový ročník a možný čo najvyšší stupeň vzdelania poskytovaný základnou školou.

Metodické postupy individuálneho prístupu v jednotlivých predmetoch môžu zohľadňovať niektoré z nasledujúcich postupov, ktoré sú presnejšie špecifikované v IVVP každého žiaka:

Slovenský jazyk a literatúra:

- nahradiť diktovaný diktát doplnovacím,
- gramatické pravidlá preverovať ústne formou komentovaného diktátu,
- tolerovať zníženú úroveň písomného prejavu,
- uprednostňovať ústnu odpoveď pred písomnou,
- uprednostňovať formu konverzácie,
- v prípade písomného preverovania vedomostí nastaviť čas,
- pri slohových prácach nehodnotiť pravopis, ale len štylistiku a obsahovú stránku,
- zväziť rozsah povinného čítania, resp. dať mu viac času na prečítanie, alebo mu presne určiť dôležité časti na prečítanie,
- nevyvolávať ho k hlasnému čítaniu pred triedou, resp. neklasifikovať čítania, až po prečítaní doma.

Cudzí jazyk:

- individuálny, tolerantný, povzbudzujúci prístup ( rozsah individuálnej intervencie určí príslušný pedagóg),
- zamerať sa na fonetickú úroveň zápisu,
- gramatické pravidlá preverovať ústnou formou komentovaného diktátu,
- tolerovať zníženú úroveň písomného prejavu,
- uprednostňovať ústnu odpoveď pred písomnou,
- uprednostňovať formu konverzácie ( využívanie CD nahrávok, kaziet),
- v prípade písomného preverovania vedomostí nastaviť čas,
- pri slohových prácach nehodnotiť pravopis, ale len štylistiku a obsahovú stránku,
- neklasifikovať čítanie, až po prečítaní doma.

Matematika a prírodovedné predmety:

- umožniť používanie kalkulačky,

- akceptovať správnosť postupu riešenia, tolerovať chyby z nepozornosti a záměny tvarov číslíc a znamienok,
- v slovných úlohách zvýrazniť kľúčové slová a pomôcť s algoritimizáciou odpovede,
- akceptovať zníženú úroveň v geometrii.

Ostatné predmety teoretickej povahy:

- vedomosti v predmetoch teoretickej povahy prednostne preverovať ústnym skúšaním s pomocnými otázkami, v prípade klasifikovanej písomnej práce nadstaviť čas a pri známke nedostatočný, dostatočný, prípadne pri nezrozumiteľnosti práce ( nedokončí slovo, vetu) umožniť opravu ústnou odpoveďou,
- uprednostňovať skúšanie ( ústne, písomné, kombinované) podľa vhodnosti, odporúčania pre žiaka,
- pri ústnom skúšaní uprednostňovať formu konverzácie ( otázka – odpoveď),
- pri diktovaní poznámok zohľadniť jeho oneskorené tempo písania, diktovať pomalšie, alebo u sprostredkovať vytlačené poznámky ( učebné texty),
- pri nedostatočnom porozumení prečítaného textu, je potrebné zvýrazniť kľúčové slová, preveriť si celkové porozumenie zadaným otázkam a až tak dať písomnú prácu vypracovať žiakov,
- vytvoriť väčší časový priestor na vypracovanie písomnej práce, alebo zredukovať počet úloh,
- pri komunikácii so žiakom používať pozitívnu stimuláciu ( pochvala, ocenenie), aj za čiastkové úspechy.

### **7.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením**

Základná škola, ktorá vzdeláva žiakov so zdravotným znevýhodnením spolu s ostatnými žiakmi školy, vytvára podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a v spolupráci so školským podporným tímom.

Škola zabezpečí najmä:

- odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež

systematickú spoluprácu školy so zariadením poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou;

- vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý upravuje jednotlivé časti školského vzdelávacieho programu podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, najmä obsah, metódy, formy alebo spôsoby hodnotenia a spoluprácu so zákonným zástupcom a pedagogickými a/alebo odbornými zamestnancami;
- uplatňovanie špecifických foriem komunikácie (slovenský posunkový jazyk, Braillovo písmo), alternatívnej a augmentatívnej komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie;
- využívanie rôznych odporúčaných foriem špecifickej pedagogickej a odbornej podpory a intervencie, ktoré podľa individuálnych potrieb žiaka môžu (ale nemusia) zahŕňať aj využívanie disponibilných hodín na výučbu špecifických vyučovacích predmetov<sup>19</sup>, a/alebo na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiak vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu;
- vyučovanie za pomoci ďalšieho pedagogického alebo odborného zamestnanca, individuálne alebo v skupinách na vyučovaní, prednostne v triede spolu s ostatnými žiakmi alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom;
- možnosť učiteľom flexibilne prispôbiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú žiakovi so zdravotným znevýhodnením, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Individuálny vzdelávací program žiaka so zdravotným znevýhodnením vypracováva v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho

programu nie je potrebné doslovne postupovať podľa vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, keďže rozmanitosť potrieb a charakteristík žiakov s jedným druhom zdravotného znevýhodnenia je veľmi veľká. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka.

V špeciálnych triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a v školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (špeciálnych školách) sa žiaci vzdelávajú podľa vzdelávacích programov pre žiakov podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

Ak vzdelávací program pre žiakov so zdravotným znevýhodnením nezodpovedá charakteru konkrétnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Individuálny vzdelávací program zohľadňuje maximálny vzdelávací potenciál konkrétneho žiaka.

## **7.2 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia**

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je vytvorenie podnetného a podporného prostredia pre efektívne vzdelávanie, aby bol zabezpečený ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov zo SZP škola v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a v spolupráci so školským podporným tímom zabezpečí najmä:

- prispôbenie metód a foriem vzdelávania podľa individuálneho prístupu tak, aby boli žiaci podporení a motivovaní sa efektívne vzdelávať;
- včasné riešenie ťažkostí vo vzdelávaní, využívanie podpory pedagogického asistenta a iné dostupné možnosti podpory pedagogických a odborných zamestnancov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov s ohľadom na ich pokračujúce vzdelávanie, pôsobenie na trhu práce a praktický život;
- prípravu aktivít, v ktorých môžu žiaci prejsť a uplatniť svoje záujmy, silné stránky a schopnosti;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia;
- v prípade odlišného materinského jazyka žiaka škola v obsahu a metódach vyučovania individuálne zohľadní mieru jeho znalosti vyučovacieho jazyka.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky vyučovacie predmety) v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a 32 odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Ak má žiak zo SZP zároveň odlišný materinský jazyk a potrebu podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka navštevovanej školy, škola to zohľadní vo vyučovaní a podľa potreby aj v individuálnom vzdelávacom programe daného žiaka.

Oblasťou podpory pre žiakov našej školy zo sociálne znevýhodneného prostredia je:

- výchovno-vzdelávacie zabezpečenie:
    - príprava textov a metodických materiálov, pomôcok na vyučovanie,
    - zabezpečenie doučovania podľa potrieb,
    - zapájanie žiakov do kultúrnych podujatí školy aj obce,
    - zapájanie žiakov do práce v záujmových útvaroch,
    - návšteva ŠKD u žiakov 1.stupňa,
  - odborné a personálne zabezpečenie:
    - príprava pedagogických zamestnancov na prácu s týmito žiakmi v spolupráci so špeciálnym pedagógom, psychológom, prípadne s koordinátorom pre žiakov so ŠVVP,
    - pravidelné konzultácie s rodičmi týchto žiakov,
    - možnosť konzultovať s výchovným poradcom aj triednym učiteľom akékoľvek problémy, ktoré nie sú schopní riešiť sami žiaci,
    - spolupráca školy s odbornými zariadeniami, sociálnym kurátorom, obecným úradom
- Zásady vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia:
- uplatňujeme individuálny prístup,
  - dbáme na iné pracovné tempo žiakov,
  - striedame pracovné náplne,
  - odstraňujeme rušivé momenty pri práci,
  - žiaci používajú kompenzačné pomôcky,
  - zaraďujeme činnosti, pri ktorých očakávame úspech žiaka,
  - chválime žiaka za každý i malý úspech, pozitívne ho motivujeme,

- spolupracujeme na jednotnom prístupe všetkých pedagógov

### **Materiálno-technické podmienky**

Škola zabezpečuje a spĺňa všetky podmienky potrebné pre školskú integráciu. Na škole sú títo žiaci začlenení v bežných triedach.

Pri práci využívajú:

- kompenzačné pomôcky
- odbornú literatúru
- hry na rozvíjanie pozornosti, koncentrácie
- prácu s počítačom
- testy

### **7.3 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním**

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je umožniť im vzdelávať sa a rozvíjať v súlade s ich vývinovými charakteristikami (napr. akcelerovaný kognitívny vývin) a s prihliadnutím na možné vývinové špecifiká, súvisiace s ich nadaním (napr. asynchrónny vývin).

Nadaný žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú nadanému žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program nadaného žiaka vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu nie je potrebné doslovne postupovať podľa vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, keďže rozmanitosť potrieb a charakteristík žiakov s nadaním je veľmi veľká. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka, vrátane potrieb vyplývajúcich zo zdravotného alebo sociálneho znevýhodnenia.

Triedy s rozšíreným vyučovaním niektorých predmetov alebo športové triedy možno zriaďovať aj pre tých žiakov, ktorí neboli diagnostikovaní ako nadaní žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ale vybraní na základe kritérií určených riaditeľom školy. Za triedy pre žiakov s nadaním sú pokladané iba tie triedy, ktorých žiaci boli ako nadaní diagnostikovaní zariadením poradenstva a prevencie.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania škola zabezpečí žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania, na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov a na prípadné špecifické vývinové charakteristiky, súvisiace s nadaním (napr. asynchrónia, dysfunkčný perfekcionizmus, senzitivita);
- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- v prípade potreby spolupracovať so psychológom, prípadne s iným odborným zamestnancom;
- v prípade umelecky nadaných žiakov spolupracovať s odborným pedagógom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so športovým trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobností a správania;
- dbať na komplexný rozvoj osobnosti nadaných žiakov;
- zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a uplatňovať diferencovaný prístup vo vyučovaní, vrátane postupov zameraných na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- umožniť žiakom vzdelávanie pod vedením tútora alebo vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa školy vyššieho stupňa;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce, sebareflexii a sebaaprijatiu;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Naša škola neposkytuje vzdelávanie nadaných žiakov prostredníctvom špeciálnych tried ani skupín. Deti s intelektovým, umeleckým, športovým alebo praktickým nadaním zapájame do tvorivej záujmovej činnosti a účasti v predmetových olympiádach a tvorivých súťažiach.

Škola úzko spolupracuje s CPPP a P v Nitre, ďalšími pracoviskami výchovného poradenstva a prevencie akreditovanými MŠVVaŠ SR, prípadne s ÚPSVaR.

#### **7.4. Metódy a formy práce so žiakmi so ŠVVP Disfunkcie: dyslexia, dysgrafia , dysortografia, ADHD , ADD, dyslália**

Pri vzdelávaní žiakov so špecifickými poruchami učenia na vyučovacích hodinách akceptujeme individuálny prístup. Na hodinách vhodne modifikujeme metódy , postupy a formy vyučovania vhodné pre týchto žiakov .

Hodnotenie realizujeme v zmysle Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy a Prílohy č. 2 k metodickému pokynu č. 22/2011 č.:2011-3121/12824.4-921 „Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole"

#### **Dyslexia, dysgrafia a dysortografia**

U žiakov s týmito špecifickými poruchami akceptujeme individuálne pracovné tempo, poskytujeme dostatočné množstvo času pri zadávaní a vypracovávaní úloh. Zadaná im pripravujeme skrátené, prípadne sú rozdelené na kratšie úseky. Dávame im pomocné otázky , ktorými zisťujeme porozumenie žiakov daným úlohám. Zároveň umožňujeme klásť otázky, v priebehu ich práce, ak niečomu dostatočne neporozumeli. Dostávajú dostatok času i na skontrolovanie písomných úloh. Kontrolujeme tiež postup práce, nielen výsledok.

Pri čítaní nevyžadujeme samostatné čítanie nahlas, ale v žiadnom prípade pri ňom žiaka so špecifickými poruchami nevynechávame a zapájame ho do čítania. Usilujeme sa podporiť napr. čítanie vo dvojici, alebo čítajú viacerí žiaci naraz. Preferujeme skôr čítanie krátkych celkov, uprednostňujeme pochopenie textu, na prerozprávanie čítaného pomôžeme vytvoriť osnovu, ktorá žiakom uľahčuje reprodukciu. Tolerujeme zhoršenú orientáciu v texte.

Využívame knihy zo školskej knižnice. Diktáty nahrádzame doplnovačkami, príp. alternatívnymi formami diktátu. Zameriavame sa na hodnotenie aktuálne preberaného gramatického javu, uprednostňujeme slovné hodnotenie, prípadne iba vyčíslenie počtu chýb. Tolerujeme zhoršenú kvalitu grafického prejavu, uprednostňujeme obsah pred formou, umožňujeme i písanie veľkými tlačenými písmenami.

V anglickom jazyku sa zameriavame na ústne ovládnutie slovnej zásoby pred písomnou, hodnotíme konverzačnú rovinu, v písomnom prejave tolerujeme slová napísané foneticky správne.

Ako pomôcky sa v jazykoch osvedčili nápovedné obrázky, prehľady gramatických pravidiel v nadväznosti na preberané učivo - najmä vo fáze precvičovania gramatických javov.

Využívame klasické obrazové prehľady, mentálne mapy, ale i digitálne materiály s využívaním IKT. Umožňujeme žiakom viac pracovať na počítači, podľa individuálnych



potrieb písať na ňom časť písomností, napr. vlastné poznámky, slohové práce, niektoré domáce úlohy, pripravovať školské projekty, byť preskúšaní v testoch a podobne.

V matematike preferujeme vyznačovanie dôležitého v zadaniach slovných úloh (základné údaje, o koľko viac, menej...), akceptujeme zníženú úroveň v geometrii, pri písomkách nevyžadujeme odpisovať príklady a zadania z tabule. Poskytujeme predtlačенý text so zvýraznenými kľúčovými slovami.

Okrem klasických matematických, geometrických dvoj a trojrozmerných modelov, schém, tabuliek, počítadiel, kalkulačiek, magnetických tabuliek, skladačiek s geometrickými tvarmi, využívame prvky multisenzorickej výchovy a vizualizáciu učiva, ktorá pomáha vytvárať asociácie v preberanom učive. Sú to IKT pomôcky, najmä interaktívna tabuľa, vizualizér a rôzne edukačné programy.

Písomné práce členíme tak, aby uľahčovali orientáciu, dbáme na zvýraznenie podstaty úloh v písomnom texte.

Deti usmerňujeme jasnými, pochopiteľnými pravidlami, oceňujeme aj za menšie, čiastkové úspechy, porovnávame aktuálny výkon s predchádzajúcou úrovňou, sústreďujeme sa na kladné stránky.

U žiakov s dyslexiou, dysgrafiou a dysortografiou využívame v spolupráci s rodičmi systematickú domácu prípravu. Nárazové učenie je totiž pre týchto žiakov veľmi zaťažujúce a stresujúce a často potrebujú prestávky. V škole, ale i doma je pre nich dôležitá uvoľnená atmosféra. Odporúčame aj rodičom nezameriavať sa príliš na výkon, ale skôr na postupnosť v dosahovaní čiastkových úspechov a cieľov.

#### **ADD /syndróm deficitu pozornosti/**

#### **ADHD /syndróm deficitu pozornosti spojený s hyperaktivitou/**

U žiakov s uvedenými poruchami pozornosti stanovujeme pre prácu na všetkých vyučovacích hodinách jasné kritéria, pravidelne ich počas práce kontrolujeme, stanovujeme jasné hranice s adekvátnym systémom odmien a trestov s pozitívnou motiváciou. Žiaci sedia blízko učiteľa, najčastejšie v prvej lavici, v pokojnom okolí. Činnosti u nich striedame s prestávkami, pracovné činnosti delíme na menšie celky, umožňujeme im ventilovať napätie pohybom, zmenou polohy tela striedať sed, stoj i kľak, resp. inou činnosťou. Neustále im opakujeme pokyny, netrestáme za malé priestupky, nenútime ich do absolútneho pokoja, naopak pochválime, ak sa upokoja, prípadne len za úsilie splniť úlohu. Ostatným žiakom v triede vhodne vysvetlíme, prečo daný žiak potrebuje podporu a pochopenie všetkých a prečo sa správa inak ako ostatní.

Žiakom s uvedenou špecifikáciou poskytujeme dostatok času na vypracovanie písomných úloh. Usilujeme sa odbúrať časovo limitované úlohy (5-minútovky, bleskovky,...) Využívame prácu vo dvojiciach, skupinové vyučovanie. Dôležité body, pojmy, čísla strán, kľúčové slová, zapisujeme na tabuľu. Využívame dostatočné množstvo pomôcok, klasické nápovedné obrázky, obrazové prehľady, mentálne mapy, ale i digitálne materiály s využívaním IKT, dodržiavame tak zásadu názornosti, zásadu multisenzoriálneho prístupu. Oceňujeme aj najmenšie pokroky.

Pri čítaní preferujeme krátke časti predpísaných textov, čítanie nahlas, poskytujeme dostatok času na prečítanie, overujeme si porozumenie prečítaného. Písanie prispôsobujeme tempu žiaka, používame vzory písmen, doplnňovacie cvičenia, diktáty špecificky klasifikujeme. V matematike pomáhame s prečítaním slovnej úlohy, s upevňovaním matematických predstáv, volíme individuálny prístup a názornosť. V spolupráci s rodičmi dbáme na systematickú domácu prípravu, domáce úlohy. Rodičom zdôrazňujeme potrebu dôsledného výchovného vedenia s jasnými hranicami vyhovujúceho správania. Osvedčilo sa vyznačenie individuálnych úloh v slovníčku.

### **Dyslália**

Rešpektujeme individuálne pracovné tempo žiakov. Dávame dostatok času zodpovedajúceho jeho potrebám. Poskytujeme priestor na vypracovanie písomných úloh, príp. čo nestihnú napísať, im umožňujeme doodpovedať ústne. Časovo limitované úlohy im podľa možnosti nedávame.

Kombinujeme rôzne formy odpovedí, vzájomne dopĺňanie, skúšame častejšie z kratších celkov, poskytujeme nápovedy, osnovu, obrázky.

Pred celou triedou nechávame žiakov s dysláliou čítať len krátke úseky. Rešpektujeme ich pomalšie tempo pri verbálnom prejave. Sme tolerantní a k trpezlivosti vedieme aj ostatných žiakov. Odbúravame dvojité čítanie.

U žiakov podporujeme slabikovanie. Pri čítaní ich vedieme, aby si ukazovali v texte prstom, príp. záložkou, čím eliminujeme zhoršenú orientáciu v texte. Zameriavame sa skôr na porozumenie textu.

Náročnejšie, dlhšie slová precvičujeme, vysvetľujeme význam slov pred samotným čítaním.

U žiakov s dysláliou tolerujeme slabšiu i nesprávnu výslovnosť, ale usilujeme sa u seba a iných žiakov ju dodržiavať, aby žiaci neustále počuli správne znenie hlások.

Tolerujeme i zníženú úhľadnosť, nerovnomernosť tvarov pri písaní. Diakritické znamienka doplníme okamžite.

Využívame dostatočné množstvo pomôcok, dodržiavame zásadu názornosti, zapisujeme na tabuľu dôležité body, pojmy počas výkladu učiva (čísla strán, zadanie, kľúčové slová).

## **8. Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka**

Primárne vzdelávanie poskytuje základy všeobecného vzdelania, osvojenie si elementárnej gramotnosti a kompetencií nevyhnutných pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami. Primárne vzdelávanie – prvý stupeň základnej školy tvorí 1. – 4. ročník základnej školy.

## **9. Forma výchovy a vzdelávania**

Výchova a vzdelávanie sa na prvom stupni základnej školy organizuje dennou formou. Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečeného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.

## **10. Vyučovací jazyk**

Výchova a vzdelávanie podľa tohto predmetu sa uskutočňuje v slovenskom jazyku alebo v jazyku národnostnej menšiny.

## **11. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov**

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka. Počas ich adaptačného obdobia v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka sa pri ich hodnotení a klasifikácii odporúča postupovať podľa zákona a metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

## **12. Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov v národnostných školách a národnostných triedach**

Výchovno-vzdelávacia činnosť na primánom stupni vzdelávania národnostných škôl (prvý stupeň základnej školy) sa zameriava aj na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity žiakov patriacich k národnostným menšinám. Výchova a vzdelávanie v jazyku národnostnej menšiny sa zaručuje v národnostných školách a národnostných triedach. Jedným z najdôležitejších prostriedkov dosiahnutia týchto cieľov je vyučovanie jazyka a literatúry národnostnej menšiny a vyučovanie vzdelávacích oblastí a predmetov v jazyku národnostnej menšiny. Vyučovacie predmet jazyka národnostnej menšiny a literatúra je povinným vyučovacím predmetom.

Osobitosťami výchovy a vzdelávania v národnostných školách sú:

- a) vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu jazyk národnostnej menšiny a literatúra, b) vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie alebo vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra, ktorý sa vyučuje metódami a formami výchovy a vzdelávania ako cudzí jazyk,
- c) vyučovanie povinných vyučovacích predmetov vlastiveda a hudobná výchova
- d) používanie edukačných publikácií, určených pre národnostné školy a triedy, ktoré sú v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania,
- e) vedenie pedagogickej dokumentácie školy dvojazyčne, a to v štátnom jazyku a jazyku príslušnej národnostnej menšiny.

## **13. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov**

V rámci vnútorného systému hodnotenia a kvality školy sa zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov

2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov

3. Hodnotenie školy

### **13.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov**

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informačnú, korekčnú a motivačnú funkciu.

Vnútrotný systém kontroly hodnotenia detí a žiakov sa nachádza na webovej stránke školy [zsvinodol.edupage.org](http://zsvinodol.edupage.org).

### **13.2 Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov**

Zamestnanci školy sú hodnotení:

- a) priebežne (pedagogickí zamestnanci, nepedagogickí zamestnanci),
- b) v závere školského roka (pedagogickí zamestnanci – písomnou formou).

Prostriedky hodnotenia:

- a) u pedagogických zamestnancov a nepedagogických zamestnancov
  - pozorovanie,
  - rozhovor, diskusia,
  - depistážny dotazník,
  - kontrola dokumentácie, za ktorú zamestnanec zodpovedá,
  - kontrola dodržiavania vnútrotných predpisov v oblasti odbornej, personálnej, bezpečnostnej, protipožiarnej,
  - iné.
- b) u pedagogických zamestnancov
  - hospitácia
  - výsledky žiakov, ktoré pedagóg dosiahne vo výchovno-vzdelávacom procese v oblasti kognitívnej, výchovnej, emocionálnej, ktoré súvisia s ich prospechom,
  - miera iniciatívy zapájať žiakov do mimoškolských aktivít, súťaží, olympiád + dosiahnuté výsledky,

- absolvovanie vzdelávacích aktivít pre pedagógov v rámci aktualizačného vzdelávania na škole a ďalšieho vzdelávania v iných inštitúciách, ktoré súvisí s potrebami školy,
- tvorba učebných pomôcok,
- podnetné návrhy na skvalitnenie činnosti školy,
- vzájomné hospitácie a rozborov vzdelávacích aktivít,
- iné.

Motivácia zamestnancov k podávaniu kvalitných pracovných výkonov:

a) pozitívna motivácia

- finančné ohodnotenie formou odmien alebo osobných príplatkov,
- morálne ocenenie výsledkov práce jednotlivca, kolektívu,

b) negatívna motivácia

- pohovor,

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

- napomenutie (ústne, písomné),
- finančný postih,
- skončenie pracovného pomeru.

Zamestnancov školy hodnotia vedúci zamestnanci podľa organizačnej štruktúry, záverečné hodnotenie je konzultované s riaditeľom školy. Hodnotenie zamestnancov je bližšie uvedené vo vnútorných predpisoch školy

### **13.3 Hodnotenie školy**

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na nich kladené. A preto, aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠVP.

**Dôraz je kladený na dve veci:**

- konštatovanie úrovne stavu,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

**Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:**

- ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich realnosť a stupeň dôležitosti,
- posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v štátnom vzdelávacom programe,
- oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, vrátane návrhov a opatrení.

**Monitorujeme pravidelne:**

- podmienky na vzdelanie,
- sociálnu klímu v triedach,
- zmeny v správaní sa žiakov,
- dodržiavanie ľudských práv,
- spokojnosť s vedením školy a učiteľmi,
- prostredie – klíma školy,
- priebeh vzdelávania - vyučovací proces – metódy a formy vyučovania,
- výsledky vzdelávania,
- riadenie školy,
- úroveň výsledkov práce školy.

**Kritériom pre nás je:**

- spokojnosť žiakov, rodičov a učiteľov,
- kvalita výsledkov.

**Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy:**

- dotazníky pre žiakov – zisťovanie triednej klímy, zisťovanie prítomnosti sociálno-patologických javov,
- analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach,
- SWOT analýza.